

Representantforslag nr. 19

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Per-Kristian Foss, Kari Lise Holmberg, Bent Høie og Cathrin Bretzeg

Dokument nr. 8:19 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Kristian Foss, Kari Lise Holmberg, Bent Høie og Cathrin Bretzeg om en helhetlig flyktning- og migrasjonspolitikk med særlig vekt på utviklingen internt i eget land, Norges handlingsrom og EUs utvikling

Til Stortinget

BAKGRUNN

Migrasjon

Folkevandringer har alltid vært en del av vår historie. Også i dag er det en økende migrasjon i verden. Anslagsvis 200 millioner mennesker lever utenfor fødelandet, og tallet har steget voldsomt siden 1970 (82 millioner mennesker). "Internasjonale migranter ville ha utgjort verdens mest folkerike land om alle migrantene bodde i samme land." (State of World Population 2006.)

Mennesker studerer, arbeider, bosetter seg utenfor fødelandet eller flykter fra krig, overgrep eller forfølgelse. Grunnene til oppbrudd og migrasjon er i mange tilfeller flukt fra krig og brudd på menneskerettighetene. En annen årsak er sult og naturkatastrofer. Dagens migrasjonsbølge må i tillegg kunne sies å være en del av globaliseringen. Omfattende mediebilder fra den rike del av verden fører til at mange mennesker vil søke lykken i vestlige land, og bedre kommunikasjoner gjør dette mulig i langt større grad enn før. Selv om grensekontrollen i EU har blitt forsterket, er Europa fortsatt utsatt for stort press fra unge mennesker sør for Sahara. Europa topper dessuten ønskelisten til de fleste asylsøkere i verden.

Det finnes et stort utviklingspotensial i migrasjonen. Europa trenger en arbeidskraftreserve, og mennesker kommer hit med kunnskaper og kompetanse,

samtidig som de fører ressurser tilbake til hjemlandet. Frivillig migrasjon skaper positive drivkrefter. Migrasjonspolitikk, handelspolitikk, utviklingspolitikk og bistandspolitikk kan sees i en positiv sammenheng. Frivillig migrasjon og utvikling henger sammen, og både opprinnelsesland og mottakerland vil i de fleste tilfellene være økonomisk tjent med kontrollert migrasjon. Blant unntakene er faren for tap av kompetanse som de fattige landene sårt trenger selv.

Mye av migrasjonen i verden er utenfor kontroll, og også for Europa har migrasjonsstrømmene blitt en hovedutfordring. Mange mennesker fra Afrika og andre deler av verden ønsker å skape seg et nytt liv i Europa. Integrasjonstrykket er sterkt. Selv om Europa ønsker å kontrollere innvandringsstrømmene, er det mange som greier å unndra seg kontrollen for å komme inn. Kriminelle organiserer illegale transporter, og mange mennesker er villige til å ofre alt de har for å komme seg over grensene. Mange har mistet livet på ferden over havet fra Afrika til Kanariøyene og Europa. Negative sider som følger med den ulovlige migrasjonen er blant annet slaveliknende lønns- og arbeidsforhold, sexhandel og menneskesmugling. Mange ulovlige innvandrere blir utnyttet, utsatt for overgrep og brudd på menneskerettighetene av grådige arbeidsgivere.

Globaliseringens utfordringer

Globaliseringen og den økende åpenheten i verden stiller oss overfor stadig nye utfordringer. Nye kulturer kommer tett innpå oss, og vår egen kultur utfordres. Mye er berikende, men mye er også krevende, og noe er fullstendig uakseptabelt.

Tvangsekteskap og omskjæring av små jenter/unge kvinner er uakseptable handlinger som ikke skal tolereres i Norge. Det er forbudt ved norsk lov, og overtredelse skal medføre straff. Forslagsstillerne

vil arbeide for at barn og unge i Norge ikke skal måtte frykte og bli utsatt for en ukultur som de voksne i familien iscenesetter. Det samme ansvaret har vi i forhold til resten av verden.

Kriminalitet blant migranter og økende vold er oftere enn før del av den politiske debatten. Også likestillingen og kjønnsrollemønsteret blir utfordret i møte med nye kulturer. Dette er eksempler på områder som er egnet til å skape tvil om hvorvidt vi har klart å få til en vellykket integrering.

Integrering krever deltakelse og positivt engasjement fra begge parter. Det er umulig å løse problemene uten at både majoritetsbefolkningen og minoritetsgruppene tolererer og har respekt for menneskerettighetene. Fordommer og fremmedfrykt gjør også integreringsarbeidet vanskeligere, og dette går begge veier.

Asylpolitikken

Mangfold og integrering står på dagsordenen i hele Europa. Utfordringene er like, men løsningene kan variere. EU har som ambisjon å etablere et felles europeisk asylsystem, et system som går ut over de fem regelsettene som allerede er vedtatt:

- Statusdirektiv
- Direktiv om midlertidig beskyttelse
- Prosedyredirektiv
- Mottaksdirektiv
- Dublin-forordning

Selv om Norge står utenfor EU, har vi på en rekke områder et formelt samarbeid med EU om asylpolitikken. På andre områder har vi et indirekte samarbeid. Dette samarbeidet gjør Norge medansvarlig for den politikken som utformes. Det gir også Norge muligheter til å være premissleverandør og pådriver.

Fortsatt er det store forskjeller mellom landene i Europa på en rekke områder innen asylpolitikken. Dette til tross for reglene i EUs statusdirektiv og andre forsøk på harmonisering. Visumregler eller sikring av flyktingers rettigheter kan fremstå som eksempler på dette.

Innen 2010 skal EU ha arbeidet med et felles europeisk asylsystem endelig på plass. Alt nå er saker ute på høring, og det vil være mulig å komme med innspill og endringer og forbedringer. For Norge er det viktig å benytte både de formelle og de uformelle kanalene for å være med å utforme en felles europeisk politikk på asylområdet.

Illegal innvandring

Migrasjon har blitt "number one-issue" i mange land, og integrering og utvikling må sees i sammenheng med innvandringspolitikken. De fleste store land i Europa, som Spania, Hellas, Frankrike, Tyskland og Italia har alle mange illegale innvandrere,

kanskje opp mot 10-15 millioner. De lever et liv europeerne ikke vil vedkjenne seg og frykter politiet hver dag. Også de nordiske landene har et belastet asylsystem. Illegale innvandrere finnes også her, men vi vet ikke hvor mange. Vi vet imidlertid at folk som får avslag på asylsøknadene, går i dekning og forblir ulovlig i landet. Andre reiser ikke hjem etter endt visumperiode.

Illegal innvandring skaper store utfordringer for samfunnet, og i Europa er det et uttalt politisk ønske om å kontrollere innvandringsstrømmene. Sentrale elementer i migrasjonspolitikken er bl.a. grensekontroll, dokumentetsikkerhet for å kjenne søkerens identitet og felles visumpolitikk. En vellykket innvandringspolitikk er også avhengig av at integreringspolitikken lykkes.

Migrasjonen i verden har blitt et tema i FN, og i september 2006 ble det arrangert en høynivådialog i New York. Innenfor EU arbeides det på flere områder for en mer felles asyl- og innvandringspolitikk. Og det bygges felles forsvarsverk mot den illegale innvandringen som er en av de største veiene for å få fotfeste i Europa. På VEUs møte i Paris 4-6. juni 2007 ble følgende tre utfordringer fremsatt i rapporten:

- "Stability and security in Europe: The challenge of enlargement as reflected in public opinion:
- The needs to control illegal immigration
  - Sense of solidarity
  - The fear of the threat to the society
  - competition on the employment market
  - the fear of terrorists."

Med økt migrasjon kommer andres konflikter tettere på oss, og de blir en del av vår politiske hverdag. Innenriks- og utenrikspolitikken vevs i hverandre på en annen måte enn tidligere. Kulturer møtes, og samfunnssystemer blir utfordret. Norge er direkte berørt av EUs migrasjonspolitik, og vi må derfor være opptatt av det som skjer i EU og påpasselige med å delta på de arenaene der det er viktig for oss å være til stede.

Utviklings- og migrasjonspolitik

FNs høykommissær for flyktinger (UNHCR) skal gi hjelp og internasjonal beskyttelse til personer som blir forfulgt og må flykte. Selv om arbeidet med flyktinger er UNHCRs hovedmandat, skal UNHCR også bidra til å løse verdens flyktingproblemer. Høykommissæren har som en følge av dette stilt seg i spissen for en forsterket internasjonal innsats for å finne varige løsninger. Blant annet er arbeidet med internt fordrevne mennesker trappet opp.

Forslagsstillerne mener det er ønskelig at flere land deltar i Høykommissærens nærrområdarbeid, og vil understreke hvor viktig det er å gi støtte til naboland som tar imot flyktinger.

Det er viktig å se sammenhengen mellom utviklings- og migrasjonspolitikken. Ved bevisst strategi kan Norge bidra til å forebygge flukt, gi mer hjelp i flyktningleirer og legge forholdene til rette for at flyktinger og asylsøkere kan returnere og bli reintegrert i hjemlandet. Det bør bl.a. være en målsetting at personer med flyktningsbakgrunn kan vende tilbake til opprinnelsesland etter krig/konflikt for å delta i gjenoppbyggingen av landet for en kortere eller lengre periode.

Internasjonalt drøftes stadig oftere forholdet mellom utenriks-/utviklingspolitikk og migrasjon/integrerings- og inkluderingspolitikk. Forslagsstillerne mener det er av stor betydning at Norge er delaktig i de diskusjonene og prosessene som foregår i verden, spesielt i Europa. Forebygging og løsning på flyktningutfordringene vil ha betydning for hvordan Norge migrasjonsmessig blir berørt av konfliktsituasjoner ute i verden. Imidlertid forutsetter dette en bedre

samordning av norsk politikk når det gjelder utvikling og migrasjon, særlig migrasjon som gjelder Norge.

FORSLAG

Forslagsstillerne fremmer på denne bakgrunn følgende

for s l a g :

Norge er ikke med i EU, men er direkte berørt av EUs innvandringspolitikk. Stortinget ber derfor Regjeringen legge frem en stortingsmelding om en helhetlig flyktnings- og migrasjonspolitikkk der det legges spesiell vekt på utviklingen internt i eget land, og der Norges handlingsrom og EUs utvikling får bred plass.

8. november 2007

